

SPRAWOZDANIE

**Z REALIZACJI
GMINNEGO PROGRAMU PROFILAKTYKI
I ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH
oraz PRZECIWDZIAŁANIA NARKOMANII w GMINIE
BARTOSZYCE na 2017 rok**

Bartoszyce marzec 2018

WSTĘP

Prowadzenie działań z zakresu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz integracji społecznej osób uzależnionych od alkoholu należy do zadań własnych gminy, realizowanych w oparciu o Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych. Program stanowiący podstawę ubiegłorocznych działań, został przyjęty do realizacji przez Radę Gminy Bartoszyce Uchwałą Nr XXIII/275/2016 z dnia 29 grudnia 2016 r.

Głównym celem działań podejmowanych w ramach niniejszego Programu było ograniczanie zdrowotnych i społecznych skutków wynikających z nadużywania napojów alkoholowych i używania innych środków psychoaktywnych poprzez podnoszenie poziomu wiedzy i świadomości mieszkańców gminy Bartoszyce oraz prowadzenie skoordynowanych działań profilaktycznych i wspierających.

W realizacji Programu, współpracując z Urzędem Gminy w Bartoszycach i Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, uczestniczyły gminne placówki oświatowe, Komenda Policji w Bartoszycach oraz Posterunek Policji w Bezledach, Gminny Zespół Interdyscyplinarny, Poradnia Leczenia Uzależnień i Współuzależnienia „Szansa” w Bartoszycach oraz Sąd Rejonowy w Bartoszycach.

SZCZEGÓŁOWY OPIS WYKONANYCH ZADAŃ

I. Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych, narkomanii i przemocy w rodzinie, służącej zwiększaniu świadomości społecznej.

1.1. Profilaktyka szkolna i środowiskowa

Zadania z zakresu profilaktyki społecznej, określone w Gminnym Programie Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, realizowane są m.in. przez gminne placówki oświatowe. Samorząd gminy Bartoszyce, co roku przyznaje wsparcie finansowe na programy profilaktyczne, których celem jest zapobieganie zachowaniom ryzykownym i szkodliwym, w tym uwzględniające problematykę przemocy. W roku sprawozdawczym, na realizację zadania określonego w Programie: *Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych, narkomanii i przemocy w rodzinie, służącej zwiększaniu świadomości społecznej*, szkołom przyznano łącznie 11 765,00 zł. W ramach dofinansowania zrealizowano następujące projekty:

l.p.	Realizator	Nazwa programu	Ilość uczestników			
			uczniowie	Kadra Pedagog.	Rodzice	
1	Szkoła Podstawowa w Krawczykach	„Stop uzależnieniom i przemocy”	40	10	14	
2.	Szkoła Podstawowa w Żydowie	„Dni Rodziny - „Warsztaty i Piknik Rodzinny – Żydowo 2017”	80	13	65	
3.	Szkoła Podstawowa w Bezledach	„Przemoc nigdy nie popłaca, bo przeciw tobie się obraca”	150	10	40	
4.	Szkoła Podstawowa w Sokolicy	„Strażnicy uśmiechu w domu i w szkole”	107	10	43	
5.	Szkoła Podstawowa w Galinach	„Zobacz inaczej”	23	8	40	
6.	Szkoła Podstawowa w Wojciechach	„Idziemy w przyszłość bez nałogów”	59	15	70	
7.	Przedszkole Gminne nr 1	„Nie jesteśmy tabletowymi rodzicami”	23	2	40	
8.	Gimnazjum w Kinkajmach	„Zanim spróbujesz”	128	11	61	
9.	Gimnazjum w Kinkajmach	„Trzeźwy wybór”	128	15	57	
Razem:			738	94	430	

Udzielone wsparcie, zostało przeznaczone na zorganizowanie m.in. szkoleń dla dzieci, młodzieży i rodziców, prelekcji, wywiadówek profilaktycznych, konkursów tematycznych i działań mających na celu integrację rodzin.

Działania profilaktyczne o charakterze opiekuńczo-wychowawczym, realizowane były w dwóch świetlicach wiejskich - w Skitnie i Sokolicy. Są to miejsca, do których od kilku lat chętnie uczęszczają miejscowe dzieci i młodzież z rodzin zagrożonych dysfunkcjami, aby ciekawie spędzić wolny czas. W 2017 r. zajęcia prowadzone były jeden raz w tygodniu, przez dwie godziny, według określonych scenariuszy, uwzględniających elementy ogólnorozwojowe (ćwiczenia ruchowe, rysunek, śpiew) oraz tematykę związaną z ryzykownymi zachowaniami (uzależnieniami behawioralnymi, używkami, agresją i przemocą). Celem zajęć było kształtowanie w uczestnikach umiejętności społecznych, wyrównywanie szans edukacyjnych, rozwijanie prawidłowych relacji międzyludzkich. Podczas spotkań dzieci poznały bezpieczne i zdrowe sposoby spędzania czasu wolnego. W części zajęć uczestniczyli także rodzice, co przyczyniło się do budowania prawidłowych relacji i zacieśniania więzi.

Zestawienie projektów profilaktycznych realizowanych w świetlicach wiejskich.

I.p.	Miejsce realizacji	Nazwa programu	Ilość uczestników	Termin Realizacji
1	Świetlica w Sokolicy	„Bajkowa świetlica”	20 (od 4 do 12 lat)	Kwiecień grudzień 2017 r.
2.	Świetlica w Skitnie	„Nie ma wychowania bez nauczania”	11 (od 4 do 15 lat)	Kwiecień grudzień 2017 r.

1.2. Kampanie społeczne, działania edukacyjne i szkoleniowe

W 2017 r. Gmina Bartoszyce, po raz trzeci włączyła się w międzynarodową kampanię „16 Dni Przeciwko Przemocy ze Względu na Płeć” i wpisującą się w nią akcję „Biała Wstążka”. Liderem działań, mających na celu zwrócenie uwagi na niemający problem przemocy, zwłaszcza wobec kobiet - był referat Spraw Społecznych, Promocji i Pozyskiwania Środków Pozabudżetowych Urzędu Gminy w Bartoszycach. Po raz drugi została podjęta współpraca pomiędzy Urzędem Gminy i Urzędem Miasta w Bartoszycach, której efektem było zorganizowanie w dniu 29 listopada 2017 r. konferencji pod hasłem „Nie odwracaj się od przemocy”. Gmina Bartoszyce pokryła koszty dwóch prelegentów, tj. p. Anny Olszewskiej – prawniczki, dyrektorki Centrum Pomocy Osobom Pokrzywdzonym Przepięstwem w Elblągu, która wygłosiła referat na temat „Roli świadka w procesie pomagania osobom pokrzywdzonym przepięstwem” oraz p. Daniela Romańczyka z Komendy Powiatowej w Giżycku, który mówił o „Roli instytucji pomocowych w procesie wychodzenia kobiet z przemocy domowej w aspekcie psychologiczno – prawnym”. Konferencja cieszyła się dużym zainteresowaniem. Szacuje się, że wzięło w niej udział ok. 130 osób, reprezentujących różne instytucje i organizacje działające w obszarze pomocy osobom uwikłanym w przemoc oraz decydujących o działaniach na rzecz tego zjawiska (włodarze, radni).

W ramach akcji 16 Dni Działania Przeciwko Przemocy ze Względu na Płeć, w grudniu 2017 r. zorganizowano superwizję dla członków Gminnego Zespołu Interdyscyplinarnego oraz grup roboczych. W październiku 2017 r., w Szkole Podstawowej w Żydowie, odbyły się 4 warsztaty profilaktyczne dla uczniów na temat cyberprzemocy i uzależnień chemicznych. W grudniu 2017 r., w Zespole Szkolno – Przedszkolnym w Bezledach, zorganizowane zostały dwa szkolenia nt. „Profilaktyka cyberprzemocy i cyberprzepięstwości”. Jedno adresowane było do uczniów, drugie – do nauczycieli z terenu gminy Bartoszyce. Koszty szkoleń pokrył Urząd Gminy Bartoszyce.

W minionym roku, po raz pierwszy, z inicjatywy Urzędu Gminy Bartoszyce, został zorganizowany Gminny Przegląd Spektakli Profilaktycznych, w którym wzięły udział wszystkie gminne placówki oświatowe. Na deskach Domu Kultury w Bezledach, wystawiono 8 spektakli, w których wzięło udział 90 młodych aktorów w wieku od 4 do 15 lat. Tematyka dotyczyła zagrożeń płynących z sieci, uzależnień, przemocy, znaczenia prawidłowych relacji -

zarówno w grupie rówieśniczej jak i w rodzinie. Ze środków tutejszego UG dofinansowano zakup artykułów niezbędnych do przygotowania scenografii oraz nagrody. Przedsięwzięcie spotkało się z dużym zaangażowaniem i uznaniem środowiska oświatowego, które zwróciło się z prośbą o jego kontynuację w kolejnych latach.

1.3. Współdziałal w organizowaniu imprez promujących spędzanie czasu przez rodziny wspólnie z dziećmi i bez środków stymulujących.

W 2017 r. Gmina Bartoszyce uczestniczyła w obchodach Warmińsko-Mazurskich Dni Rodziny. W ramach realizacji Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii, Urząd Gminy w Bartoszczach zorganizował imprezę środowiskową, adresowaną do wszystkich mieszkańców gminy Bartoszyce. Wielki Piknik Rodzinny odbył się w dniu 28 maja 2017 r. w Bezledach. Firma p. Eweliny Piaseckiej z Gdyni, po raz kolejny zagospodarowała uczestnikom czas w ciekawy i pożyteczny sposób. Duże zainteresowanie wzbudziły algogogle i narkogogle, które były uzupełnieniem prelekcji na temat zażywania środków psychoaktywnych. Każdy chętny, niezależnie od wieku – mógł doświadczyć zaburzenia koordynacji wzrokowo-ruchowej, która jest efektem spożycia alkoholu lub zażycia narkotyku/dopalacza.

Ponadto z budżetu gminy Bartoszyce, na wniosek sołtysów, dofinansowano organizację Dni Rodziny w sołectwie Łabędnik i Połęczce.

II. Zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od środków psychoaktywnych.

Powyższe zadanie realizowane było przez Poradnię Leczenia Uzależnień i Współuzależnienia „Szansa” w Bartoszczach oraz Punkt Informacyjno-Konsultacyjny, funkcjonujący w siedzibie Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Bartoszczach.

2.1. Poradnia Terapii Uzależnienia od Alkoholu i Współuzależnienia „Szansa” w Bartoszczach

W 2017 r. w Poradni „Szansa” było zarejestrowanych **50** mieszkańców gminy Bartoszyce, w tym: **41** osób uzależnionych od alkoholu, **2** osoby pijące szkodliwie, **4** osoby współuzależnione, **3** osoby doznające przemocy w rodzinie. W roku sprawozdawczym do poradni nie zgłosiła się żadna osoba uzależniona od innych niż alkohol substancji psychoaktywnych. Nie była prowadzona odrębna terapia dla osób doświadczających przemocy, ani stosujących przemoc.

2.2. Działalność Punktu Konsultacyjno - Informacyjnego.

W 2017 r. kontynuowana była działalność Punktu Konsultacyjno-Informacyjnego, mieszczącego się w siedzibie Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Bartoszczach. W PIK

dyżury pełniło dwóch konsultantów: terapeuta uzależnień do którego w 2017 r. zgłosiło się 45 osób oraz psycholog, do którego zgłosiły się 102 osoby (64 kobiety, 15 mężczyzn i 23 dzieci). Pomoc udzielana była głównie osobom, pochodzącym z rodzin z problemem alkoholowym lub przemocą w rodzinie. Do psychologa, w ramach procedury Niebieska Karta, kierowane były przede wszystkim osoby doświadczające przemocy. Psycholog był też dużym wsparciem dla pracowników socjalnych i asystenta rodziny oraz dla szkół, które zgłaszają coraz więcej problemów z uczniami. Dyżury były pełnione w formie stacjonarnej, tj. w siedzibie GOPS w Bartoszycach, jak również - w zależności od zgłaszanych potrzeb - wyjazdowej (w gminnych placówkach oświatowych).

2.3.Działalność Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, podejmowała działania wynikające z ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi. W 2017 r. odbyło się 7 posiedzeń.

Do podstawowych działań Komisji należało:

1. Rozpatrywanie wniosków o leczenie odwykowe od alkoholu i podjęcie stosownych procedur.
2. Rekomendowanie dla Wójta programów i działań profilaktycznych z zakresu uzależnień i przemocy.
3. Współdziałanie z instytucjami i organizacjami w sprawach profilaktyki i zapobiegania problemom alkoholizmu.
4. Opiniowanie wniosków o wydanie zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych i wydawanie opinii w formie postanowienia.

W 2017 r. do Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, wpłynęło ogółem 49 wniosków o wszczęcie postępowania w zakresie zobowiązania do podjęcia leczenia odwykowego, złożonych przez:

- Policja – 24
- Rodzina - 12
- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Bartoszycach – 10
- Zespół Interdyscyplinarny - 3

W stosunku do 28 osób Komisja podjęła czynności zmierzające do orzeczenia obowiązku poddania się leczeniu w placówce leczenia uzależnień. Wiązało się to z badaniem przez biegłych i wydaniem opinii w przedmiocie uzależnienia od alkoholu. W przypadku rozpoznania zespołu uzależnienia od alkoholu, Komisja kierowała wnioski do Sądu Rejonowego w Bartoszycach o wydanie postanowienia w przedmiocie zobowiązania do leczenia odwykowego. Przedstawiciel Komisji (etatowy pracownik Urzędu Gminy), podejmował działania w przypadku zgłoszonych problemów rodzinnych (identyfikował zgłaszany problem, prowadził rozmowy motywacyjno-informacyjne z osobami nadużywającymi alkoholu i przejawiającymi zachowania przemocowe, motywował osoby uzależnione i członków ich rodzin do podjęcia psychoterapii w placówkach leczenia

odwykowego, udzielał konsultacji osobom doznającym przemocy w rodzinie, przekazywał informacje na temat specjalistycznych placówek wsparcia.

Na wniosek GKRPA, biegli sądowi wydali 24 opinie w przedmiocie uzależnienia od alkoholu. Do Sądu Rejonowego w Bartoszycach, zostały złożone 22 wnioski o zobowiązanie mieszkańców gminy do podjęcia leczenia odwykowego. Sądowe zobowiązanie do leczenia, zostało wydane wobec 19 osób.

3. Współpraca z instytucjami i organizacjami pozarządowymi w obszarze przeciwdziałania alkoholizmowi, narkomanii i przemocy.

Realizacja Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii w Gminie Bartoszyce na 2017 r. opierała się na współpracy partnerskiej pomiędzy: Urzędem Gminy w Bartoszycach, reprezentowanym przez referat Spraw Społecznych, Promocji i Pozyskiwania Środków Pozabudżetowych, Gminną Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, pracownikami socjalnymi i asystentem rodziny Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Bartoszycach, policjantami z Rewiru Dzielnicowych Komendy Powiatowej Policji w Bartoszycach oraz Posterunku Policji w Bezledach, gminnymi placówkami oświatowymi i GOK w Tolko, jako podmiotu udostępniającego świetlice, w których realizowane są zajęcia profilaktyczne.

Na wniosek prezesa Towarzystwa Zapobiegania Narkomanii z siedzibą w Bartoszycach, dofinansowano zakup nagród dla uczestników III edycji konkursu profilaktycznego pt. „*Bliżej siebie – dalej od narkotyków*”, w którym udział wzięli uczniowie z terenu gminy Bartoszyce.

4. Prowadzenie działalności mającej na celu zapobieganie nieprzestrzeganiu przepisów ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi.

Jednym z ustawowych obowiązków Gminnych Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych jest opiniowanie wniosków, złożonych przez przedsiębiorców, o wydanie zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych w punktach sprzedaży, usytuowanych na terenie gminy Bartoszyce - w zakresie zasad usytuowania punktu i limitu. W przedmiotowej sprawie komisja wydała 5 postanowień.

4.2. Działania edukacyjne w zakresie przestrzegania zasad i warunków sprzedaży napojów alkoholowych.

W grudniu 2017 r. na zlecenie Urzędu Gminy Bartoszyce, w siedzibie GOPS w Bartoszycach, odbyły się dwa szkolenia z zakresu przestrzegania zasad i warunków sprzedaży napojów alkoholowych oraz kontroli punktów sprzedaży napojów alkoholowych w kontekście ustawy o swobodzie działalności gospodarczej oraz ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi. Pierwsze było adresowane do przedsiębiorców

prowadzących punkty sprzedaży napojów alkoholowych oraz sprzedawców, drugie – do członków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych. Podczas spotkania z przedsiębiorcami, szkoleni duży nacisk położył na kwestię składanych co roku przez przedsiębiorców oświadczeń o wysokości dochodu osiągniętego ze sprzedaży alkoholu w roku minionym. Przypomniał, że podanie nieprawdziwych danych w oświadczeniu, skutkuje cofnięciem zezwolenia na sprzedaż alkoholu. Program szkolenia dla Komisji obejmował zadania komisji i procedury postępowania administracyjnego w wydawaniu opinii dla organu wydającego zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych oraz zasady prowadzenia kontroli punktów sprzedaży i podawania napojów przez członków komisji rozwiązywania problemów alkoholowych.

5. Finansowanie

Realizacja Programu była prowadzona w oparciu o środki własne, uzyskane z wydanych w 2017 r. przez Wójta Gminy Bartoszyce zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych. Wpływy z koncesji wyniosły 87.774,63 zł. Łącznie wydatkowano kwotę 73.433,64 zł.

Szczegółowe sprawozdanie finansowe z realizacji Programu za rok 2017, zostało ujęte w sprawozdaniu z wykonania budżetu gminy Bartoszyce.

Sprawozdanie opracowała:
Renata Tadorowska
Kierownik referatu Spraw Społecznych
Promocji i Pozyskiwania Środków Pozabudżetowych